

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 *

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Iparfejlesztés.

A fejlődő ipar újabb találmányai, a szellemi vívmányok nagyszerű alkotásai, a villamos erő az emberiség szolgálatában nagyobb kényelmet helyeznek kilátásba számunkra, mint amilyent elődeink itt itt találtak; de viszont az állami és társadalmi életből csirázó hibák egyre jobban kifejlődnek, kiélesednek: újabb és újabb nehézségeket okozva, amelyekkel meg kell küzdenünk.

Az idők haladó szelleme, vagy tán az említett hibákból származott körülmények a nőt is belevonják a küzdelmekbe; mert otthonát felti, mely eddig egész világa volt. Látja, hogy a folytonosan növekvő igények mellett a férfi munkaereje egyedül már nem elegendő a család-fenntartásra; tehát segéd-társul szegődik, kenyérkereső lesz ő is; munkálkodik, fárad, hogy a család alapítását lehetővé tegye. Azért a kormánynak mindent meg kell tennie, hogy elhárítsák a felmerülő veszedelmet a kezdeményezők utjából, mert sokat kell küzdeniök, hogy maguknak a kenyérkeresők sorában kis tért szorítsanak, miután annyi

pályát zárnak el előlük, melyeken boldogulhatnak.

E szűkkeblű eljárást azzal indokolják, hogy a nőt tudománya, kenyérkereső foglalkozása elvonja a családi élettől, ez nagyon téves nézet, mert a természettől rendelt ösztöne mindig oda vezeti vissza. — Azonban a körülmények kényszerítik, hogy beilleszkedjék a szociális és kulturális reform eszmébe; tehát tért keres magának tehetségének érvényesítésére. A tudomány kincseit követeli magának, melyeket eddig jogtalanul zártak el előle, hogy kimutathassa szellemi képességét és azt tudományos pályákon értékesíthesse.

E nemes törekvés minden esetre dicsérendő, csak kár, hogy ambíciójuk eltereli őket az ipartól, melyet nemzetünk ősi hibájába esve nagyon mellőznek.

Sajátságos, hogy még a huszadik század szigorú követelményei sem képesek társadalmunkat arra kényszeríteni, hogy teljes odaadással foglalkozzék az iparral. Itt-ott néhol észrevehető egy kis fellendülés e téren, egy kis igyekezet, de kellő támogatás, kellő talaj hi-

nyában oly szük mederbe szorul, — hogy csak tengődve tarthatja magát.

Pedig tudjuk, hogy csak az ipar teheti az országot naggyá és még sem foglalkozunk úgy vele, mint azt fontossága megkívánja. A legtöbben azzal állanak elő, hogy nálunk lehetetlenség az ipar felvirágoztatása. Szerencsétlen helyzetünket okozzák Ausztriával szemben; a közös vámterületet, a kormányt, mindenféle érvet találnak, csak a leglényegesebbet nem akarják felismerni: a közönyösséget, mellyel nemzetünk a dolog tényállását elfogadva, minden küzdelem nélkül belenyugszik.

A magyar sohasem szerette az ipart; lealacsonyító foglalkozásnak tartotta, ezért nálunk az iparosok leginkább külföldiek voltak. Egyes királyok azonban mégis fel tudták virágoztatni, mint Róbert Károly és Nagy Lajos. Az utóbbinak uralkodása alatt különösen a bőr-, üveg- és kocsiipar annyira fellendült, hogy az iparúzó országok között első helyet foglalt el hazánk. A céhrendszer az iparosoknak tiszteletet és jó módot szerzet, annyira, hogy Zsig-

Epedés.

A „Debrecen” számára írta: Balla Miklós.

Valami gyötör, kinez, éget,
S úgy szeretném elsírni néked!
Elédbe mégis némán állok,
Mert szavakat rá nem találok...

Ha szived együtt érez vélem,
Megérted szóltalan beszédem,
Hogy én elmondjam, nem is várod,
Szemembe nézel s kitalárod!

Az én szekeresem.

— A „Debrecen” eredeti tárcája. —
Írta: Jakab Ödön.

Hivatalos ügyben, a főnököm megbízásából, néhány napot künn töltöttem falun. Gyermekkorom óta mindig szerettem a csendes falusi életet, de ez alkalommal, megvalómlom, nem igen telt benne gyönyörűségem. Ott időzésem alatt az ég folytonosan be volt huzva lusta, fekete felhőkkel s éjjel-nappal szakadatlanul szemerkélt az eső. Valami kimondhatatlan álmos unalom nehezedett az egész falura.

Amint a dolgaimat végeztem, siettem

minél hamarább ott hagyni azt az unalmas világot. Ugy értesültem, hogy a faluban van egy lovas gazda, aki haza vihet, ha meg tudunk egyezni.

Vettem tehát a pálcámat és minden további késedelem nélkül elindultam hozzá. — Rá voltam előre készülve, hogy drága lesz a fuvar, mert átkozott rossz ut volt. Legalább a fajú között rettenetesen felfakadt az út, melyen, a keréknyomok mélységéről ítélve, tengelyig dagasztottak az ott járó szekerek. Két oldalt a sáncok csordultig álltak tele vízzel, melyben minden kapu előtt vigan hápogva lübiokoltak a kicsapott récék.

Sallós Mózes uram ott lakott az alszege, közel a falu hidjához. Cifra, galambbugos kapuja könnyűszerrel odavezette az embert. Különben, ha nem is lett volna baj. Ismertető jelnek váltig elég volt az a terebélyes rengeteg eperfa, mely a háza előtt állott, koronáját még a szomszéd utcákba is fennen mutogatja.

Mikor beléptem, Sallós Mózes uram éppen kalangya-karókat faragott a csürben s valami pajkos nótát dudorászott, melyet még a katonaságban tanult el valahol. Észre sem vett mig oda nem értem.

— Jó napot atyafi!

— Adjon Isten!
— Magának van lova?
— Nekem, a kicsodás.
— S jó?
— Miad a kettő meg tudja még rágni a lucernát. S büszkén hunyorított.
— Hallja, nem vihetne be engem a városba?
— Hiszen bévinni bévihetném, ha nem volna ilyen pocsék időjárás.
— De nézze, nekem ma okvetlenül haza kell mennem,
— Hát aztán, az ur tudja legjobban a maga dolgát.

Azzal egész nyugodtan tovább hegyezte a karót.

— Atyafi — folytatám türelmetlen, de mégis kérő hangon — ne vegye olyan félvállról a dolgot. Ebben a faluban nincsen lószekere másnak, nekem pedig szörnyű sietős az utam.

— Azt megengedem.
— Ej no, — mondja mennyiért viszen bé?

— Hát ha már úgy meg van szorulva, nem bánom, négy forintért béviszem hát az urat.

Ez a szokatlan borsos ár sehogy sem volt a kedvem szerint. Az én szerény napi-

Kiválóságukról ismert, kiállításokon is első díjakkal jutalmazott elsőkézből, feltétlen jótállással árusítjuk.

borsajtóinkat Péterfia-u. 73. sz. alatti raktárunkon „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”.

mond király az országos rendek közé is beválasztotta őket.

Csak hogy Magyarországnak szerencsétlen határszéli fekvése Európában folytonos háborút okozott, ami a természetes haladást minden téren akadályozta: mivel az összes tehetségét, erőt a haza védelmére kellett szentelniük. Később a sok áldatlan belviszály, a folytonos küzdelem a szabadságért, egészen elvonta figyelmüket a gazdasági élettől; hisz az akkori körülmények megkövetelték, hogy mindenkinek legszentebb kötelessége az alkotmány védelme legyen. — Akkor a magyar helyzetének magaslatán állott, megtette azt, amit a haza érdeke kívánt.

És a jelen nemzedék nem volna erre képes? A munka terén meghátrál és másoknak engedi át az elsőséget? Tehát nincs nálunk dolgos kéz? Vagy annyira hiányzik a bizalom, hogy hozzá nem merünk fogni? Pedig a bizalom adja meg az erőt és az erő képességet. Tehát küzdjünk meg a nehézségekkel! Lássuk be végre, hogy csakis hatalmas ipar biztosíthatja országunk függetlenségét és jövőjét.

Politikai hírek.

Új képviselő. Székelyudvarhelyről jelentik: Ma volt itt a képviselőválasztás, mely alkalomból egyhangulag Solymossy Endre ret. kongiumi tanart választottak meg képviselővé, függetlenségi programmal.

Tittoni és Aehrenthal találkozása. Bécsből jelentik nekünk: Tittoni olasz külügyminiszter ma, 27-én a morvaországi Kravszkába érkezik, ahol mint Frasso-Deutice herceg vendége vadászaton vesz részt. A jövő héten elején Tittoni Kravszkából Deutschburgba megy, ahol szeptember 4-én találkozni fog baró Aehrenthal külügyminiszterrel.

dijamból nem igen futotta, kivált ha még haza is akarom vinni valamicskét. Szinte indulatosan vágtam a szavába:

— Az sok lesz atyafi!
— Sok az urnak, de nekem nem sok.
— Dehogy nem! Nagy pénz ám négy forint innét a városig!
— Már pedig én alább a kapuig sem megyek ebben az időben. Különben lássa! S újból fölvette a baltát, hogy a munkáját folytassa.

Megpróbáltam mindent az én emberemmel, de nem használt semmi, csökönnyesen megmaradt a négy forint mellett. Sőt utoljára úgy tettem, mintha haragudnék. Megemelte a hangját s teli torokkal kezdett magyarázni.

— Hiszen most csak a balavásári hegyen kihajtani is megér két forintot, az ákosfalvi hágón pedig két forintért sem hajtok ki szívesen! Hát aztán a többi ut még hol van?

Apránként mind jobban-jobban megkötötte magát s egyre kevesebb lett a reménységem, hogy elálljon attól az ártól, amit először kimondott. Egész vitatkozás fejlődött ki közöttünk: mindenikünk támogatja ezzel is, meg azzal is a maga igazát. Hanem azért csak az lett a vége, hogy

Készül a fuzió.

A szerb kereskedelmi szerződés.

A politika hírei.

(Fővárosi tudósítónktól) A fuzióról, amely rendkívül élénken foglalkoztatja most a politikai világot, alkalmunk volt egy nagyon beavatott aktív politikustól értesüléseket szerezni.

Információink szerint a fuzió nagyon előrehaladott stádiumban van és még csak az a vitás kérdés, vajjon részt vesz-e benne a néppárt is, vagy sem. A megoldás minden valószínűség szerint az lesz, hogy gróf Zichy Aladár, aki híve a fuziónak, néhány hívével együtt csatlakozik az alakuló új párthoz, míg az intranrigensek keresztény-szocialista pártot alakítanak.

Ami a fuzió párt programját illeti, előtérbe fogják tolni a nemzatiségi kérdést és a horvát kérdést, azonfelül a bankkérdést, amelyet egy közvetítő formulával oldanak meg.

A katonai kérdéseket csak a királlyal egyetértéssel oldják meg, ami körülbelül a létszámemelést következtét jelenti.

Bécsi tudósítók jelentik: Báró Beck miniszterelnök döntött. A szerb kereskedelmi szerződés szeptember elsején a felhatalmazási törvény alapján fog életbelépni. Becknek meg kellett hajolnia a hatalmas osztrák ipar előtt. A zavargó keresztény-szocialistákkal és egyéb agráriusokkal szemben azzal érvel, hogy meg kellett hajolnia a külügyminiszter óhajta előtt. Aehrenthal Beck kijelentése szerint a szerződés gyors életbeléptetése ellenében azt várja, hogy Szerbiában az államjogi propagandát meg fogják szüntetni. A magyar miniszterelnök még a múlt heti közös tanácskozásban kijelentette, hogy ő a dolgot teljesen az osztrák miniszterelnök tetszésére bizza és így természetesen Magyarországon is rendeleti úton életbeléptetik a szerződést. Nem lehetetlen, hogy az életbeléptetés Ausztriában részleges miniszterválságot okoz, amennyiben a földmívelési miniszter felfogásának mellőzése miatt lemondási szándékot táplál.

Sallós Mózes uram disputálás közben olyan dologgal hozakodott elé, a mi egyszerre elvágta a vitát.

— Uramfia, hát olyan sok négy forint? — mondá a csür végehez mutatva. Hiszen ha onnat beviszek egy szekéredéknyi fát, azért is kapok négy forintot.

Odebb a csür oldalához csakugyan egy rakás felhasított fa volt támogatva, amint ez a fával kereskedő székelyeknél szokás. Azért támogatják oda, hogy jobban megszáradjon s úgy vigyék a városba eladni.

A mint megpillantám a fát, hirtelen egy szerencsés gondolatom támadt. Felbe hagytam az alkudozást s egyébre fordítottam a szót.

— Hát jól van. Majd másként segíték a dolgon. Hanem tudja mit, atyafi? Nem szállítna nekem egy szekér fát? Ugy látom jó száraz.

Kémlő tekintettel vizsgálta kereken az eget és kissé elgondolkozott. Aztán rövidesen felelt:

— Azt már megtehetem.
— S hogy' egy szekér?
— Az is négy forint. Kevesebért nem érdemes megtenni az utat.
— De nekem most lenne szükségem a fára.

Egyház és iskola.

Püspökválasztási mozgalmak.

Bálványimádás.

„Kortés főgondnok“ cím alatt megjelent cikkünkben, még b. e. Kiss Áron eltemetése utáni napon legott és erőlyesen tiltakoztunk az ellen, hogy gróf Dégenfeld József egyh. ker. főgondnok a püspökválasztásba egyik jelölt javára és a másik hátrányára beavatkozzék. Azóta sok idő eltelt, meg is történt az első szavazás és minduntalan tapasztaltuk, hogy gróf Dégenfeld József főgondnok hol közvetve, legtöbbször közvetlenül nehezkedik az egyes egyházakra és irányítja azoknak elhatározását. Persze a Debreceni Protestáns Lapok mindezt ugynevezett debreceni szemmel nézi: látván, — nem látja, hallván, — nem hallja. A koalíció és kormány befolyásolásnak hülyeségeit annyira belevette fejébe, hogy józan ítélő és főleg igazmondó képessége tökéletesen cserben hagyta.

No hát mi vállalkozunk arra a sisiphusi munkára, hogy a Debreceni Protestáns Lapoknak szeméit felnyissuk, rámutatván és ismét tiltakozván gróf Dégenfeld József főgondnok ur tulkapásai ellen.

A főgondnok urat ismerjük főispán korából. Emlékezzünk még azokra a fogásokra, amellyel az akkori, sőt mindenkor kormányoknak tetsző határozatokat produkált, — képviselőket liferált, tisztikart választott, terrorizálván boldogot és boldogtalant. Az ő főispáni korszakának nehéz eredményeit nyögjük még soka úgy erkölcsi mint anyagi téren és ha volt zajos öröm a főispán bukása miatt valaha és valahol széles Magyarországon: ugy mindaz Debrecen város közönségének öröméhez képest csak tücsök csiripelés volt, oly annyira örült minden igaz lélek gróf Dégenfeld főispán bukásának, melyet a III. ik kerületi pyrnsi győzelem idézett elő 1901-ben.

Gr. Degenfeld József a megszokott kortes és erőszakos kormányzást most már a főgondnoki székbe központosította. Majd alkalomilag megírjuk részletesen azt, hogy például a tanácsválasztásnál hogyan sikerült neki már nem is többszörösen, de sokszorosan konfiskálnia a debreceni egyháznak mint iskola fentartónak a kollégiummal egyidős tanárválasztói jogát. Tudjuk azt is, hogy Gr. Degenfeld József meanyire tiszt-

Az a legkisebb baj! Mindjárt megrakodom s estére ott leszek.

Ez ellen nem lehetett semmi kifogásom. Kezet csaptunk s megmagyarázva a lakásonmat, felpenzt adtam neki.

Aztán elbálgattam a falu végén levő fogadóba s ott ültem csendesen.

Alig mult egy óra, mikor észrevettem, hogy az én emberem a megrakot szekérral dőcög már lefelé az uton. — Ugy intéztem, hogy mire a fogadó elé ért, akkor léptem ki magam is a kapun.

Sallós Mózes uram mihelyt meglátott ott a kapu előtt, megállította tüstént a lovait. Mert egészen más ember volt, mintha merőben kieserlétek volna. Mint valami régi jó ismerőshöz, nyájasan szólt le hozzám a szekérről:

— Tyűh, hát az ur még itt van?
— Falatoztam a fogadóban.
— Na jöjjön, üljön fel ide mellém a szekérre. Ha már ugyis megyek, magát is elviszem.
— Mennyiért?
— Ne bántuk azt! Nekem is jobb, legálább az uton eldiskurálgatunk.
S miután felültem, jókedvűen sujtott a sárgákra:
— Gyi, na!

Vanger Sándor és Társa Batthyány-u. 1.

Párisi mintára berendezett női ruha készítési műterme megnyílik szeptember hó 1-én.

teli, (azaz, hogy nem tiszteli) a hatásköröket: a püspöki hatáskörhöz tartozó ügyeket átjuttatta a főgondnoki hatáskörbe. Az a tény, hogy az új gimnázium építése ügyében kiküldött egyházközségi bizottságnak ő az elnöke: üzenetül szolgál arra, hogy egyéb egyházközségi ügyekben „a tisztviselő ref. egyházközség főgondnoka” cím alatt közvetlenül levelezzen a minisztériummal és más hatóságokkal.

Még sok egyéb konkrét adatra is rámutathatnánk, de úgy hisszük egyelőre ennyi is elég annak a bizonyítására, hogy a főgondnok ur mily mélyen és mily jogellenesen belegázol az egyházközségi önkormányzatba.

A püspök választásánál pedig egyenesen az egyes gyülekezetek autonómiáján ütött rést. És tette utóbbit csak azért, hogy a püspöki székbe oly férfit ültessen, akiről eleve tudja, hogy az ő circulusait zavarni nem fogja, sőt inkább első lesz annak az önalkotta bálványának imáadásában, aki a főgondnoki széket Gr. Degenfeld József személyében ma elfoglalja.

Erőss Lajos lenne az első — hivatalos — bálványimádó! Utána dr. Ferenczy Gyula és a többiek. Bálványról van tehát szó — az ő részéről, nem pedig püspökről. Ezért húzta meg dr. Ferenczy Gyula a vészharangot. Ezért írta meg Ferenczy Gyula a Debr. Prot. Lapokban azt, hogy ha nem Erőss Lajos lesz a püspök: akkor főgondnok válság fog bekövetkezni! Dr. Ferenczy szerint a gr. Degenfeld József főgondnoki széke az egyedüli „érintetlen” hely. E felfogás szerint — mert másként nem okoskodhatunk — az összes egyházmegyei gondnoki, esperesi, tanácsbírói állások mind-mind a Ferenczy-féle meggyanúsított értelemben már erkölcsileg megérintettek. B. Bánffy Dezső, Darányi Ignác, gr. Tisza István és b. Vay főgondnoki székei sem érintetlenek, az egész református püspöki, gondnoki, esperesi, lelkészi kar mind érintve — értesítve, fertőzve — van dr. Ferenczy szerint, kivéve Degenfeld József gróf személyét és főgondnoki székét. Hát nem bálványimádás ez? Hát szabad a református egyházban egy kortes főgondnok ily valóságos *Mária kultusz* dicsőfényével övezni és azonnal minden más tiszteletben megőszült férfit összes önzetlen közéleti tevékenységével sanda gyanuval illetni?

Erőss Lajos volna tehát az első bálványimádó: a feltétlen hívő, a „*credo quia absurdum*” elvnek megtestesülése, a számtalanszámú macaronivá átváltozásának főgondnoki parancsszóra való hirdetője.

Hát lév nyalóvá lett a református lelkészi kar! Hát annyira elernyedett volna a gyülekezetnek erős önkormányzati érteke, hogy ily orcapírulás nélkül nem szemléltető állapotoknak megteremtésére eszközül felhasználhatók volnának? Nem hisszük!

A kortes főgondnok ur már b. e. Kiss Áron elhantolása napján megkezdte a korteskedést jelöltje: Erőss Lajos mellett, — általános közmegebotránkosra. Tudjuk azt is, hogy jelöltjének türelmetlen barátai és valóban támogatásra szolgáló ügyének támogatói még Kiss Áron életében repegettek már a főpásztori palástot. Statisztikát fogunk összeállítani azokról a kis gyülekezetekről, amelyek a collegiumi és egyházközségi pénztárnak adósai, akikre kölesön tartozásuk felmondásával rá lehetett ijeszteni, ha nem szavaznak Erőss Lajosra.

Ha pedig azoknak a lelkészeknek nevével indexre, akik mint az O. R. L. E. tagjai dr. Baltazar hívei voltak, de a szavazási határidő második felében, amikor t. i. már látható volt Erőss Lajosnak tekintélyes kisebbségben maradása: felsőbb befolyás és megrémítés folytán elhagyták dr. Baltazar zászlóját és kénytelen-kelletlen Erőss Lajosra szavaztak: hát bizony jó hosszú névsorral szolgálhatnánk!

Igy tett az Erőss Lajos párt a más jelölt parthíveivel, ellenben — bizonyítékunk van rá — hogy oly lelkészt, aki Erőssnek tett ígérete alul lelkiismereti okokból magát feloldoztatni kérte: a legnagyobb cinizmussal kényszerítették Erőss Lajosra való szavazásra, tehát lelkiismeretellenes cselekedettel.

És ezek az emberek mernek koalíció-

val, kormánybefolyással előhozakodni. Nem csoda! Sőt ez éppen rájuk vall! Erről lehet igazán rájuk ismerni. Rágalmazták az igazat és becsületet, a törvénytisztelőt. Mindenki gyanus előttük, aki nem az ő bálványukat imádjál! Ellenben az igazat elhallgatják!

Dr. Ferenczy Gyula ur megírta, hogy a szavazatok felbontása után megkérdezte dr. Baltazar Dezsőt is, Kiss Ferenc püspök-ladányi lelkészt is a püspök-választás dolgában. Előbbinek nyilatkozatát közölte, mert neki kedvező volt. Utóbbinak feleletét bölcsen elhallgatta, de nem mondta meg hallgatásának okát. Ugy hisszük, ismerjük ez okot, cáfoljon meg Kiss Ferenc lelkész ur bennünket, ha tévedünk, mert úgy hisszük, hogy az ő egyházi alkotmányos értelete lelke mélyéből tiltakozik Erőss Lajosnak megválasztása ellen.

Erőss Lajos pihenjen babérain, legyen megelégedve eddigi carrierjével, hiszen volt ő már püspök — Ladányban! És elvégre ez is valami.

Gróf Tisza István levele úgy látszik nagyon megrémítette az Erőss Lajos sajtóját. Az *Esti Hirlap* tegnapi számában elvakult dühvel folytatja hozzá méltó gyanúsításait ahelyett, hogy mint kellett volna tennie: az eredeti levelet szerkesztőségünkben megtekintette volna. Az *Esti Hirlap* gyanúsításaival tovább nem törődünk, ellenben a kérdéses levél valóságát illetőleg közöljük az alábbi nyilatkozatot, melynek az *Esti Hirlap* is — azt hisszük — hitelt ad.

Nyilatkozat.

En alulírott kijelentem, hogy annak a levélnek eredetijét, mely gróf Tisza István névaláírásával a „Debreceen” című napilapnak a hó 26-iki számában közöltetett: saját szememmel láttam és mint gróf Tisza Istvánnak, valamint az ő kézírásának és névaláírásának ismerője legjobb tudásom és meggyőződésemmel állítom és bizonyítom, hogy az említett eredeti levelet egész terjedelmében gróf Tisza István sajátkezűleg írta és saját kezével írta alá.

Debreceen, 1908 aug. 27.

Csiky Lajos,
theol. akad. tanár.

Szavazatok. Feltétlen hitelességgel közöljük, hogy H.-Szoboszló 6, — Gyula 4 szavazattal Dicsőfi József-re szavazott.

A debreceni kegyes tanítórendi róm. kath. főgimnáziumban a javító-, pótló- és magánvizsgálatok augusztus hó 29. és 31. napjain tartatnak meg. A beiratások szeptember hó 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12 és délután 3—5 között történnek és pedig a következő sorrendben: Szeptember 1-én délelőtt az I. A), I. B), II. A) II.), délután III. A) III. B), IV. és V. osztály; szeptember 2-án délelőtt a VI., VII. és VIII. osztály helybeli kath. tanulók, délután az I. A), I. B), II. A), II. B); szeptember 3-án délelőtt a III. A), III. B), IV. és V. oszt., délután a VI., VII. és VIII. osztály helybeli másvallású és vidéki tanulók részére. Beiratási díj 12 korona. A tandíj minden osztályban 60 korona, melynek lefizetése négyyszer, ugymint a beiratáskor, december, március és május 1-je körül 15—15 korona részletben is történhetik. Az igazgatóság.

A debreceni ref. főgimnáziumban a beiratások szeptember 1—8-án délelőtt 9—12 óráig tartatnak. Szeptember 1—4. napjain csak a protestáns vallásúak, a többi napokon bármely vallású növendékek jelentkezhetnek felvételre, 9—11-ig csak az I-ső osztályba, 11—12-ig bármely osztályba lehet jelentkezni. Az iskolai év megnyitása szeptember 9-én lesz délelőtt 9 órakor a nagy-

templomban. — A szeptemberi vizsgálatok a következő rendben tartatnak: a) a javító- és pótvizsgálatok a VIII. osztályban szeptember 1-én, az I—IV. osztályban szeptember 2-án, az V—VII. osztályban szeptember 3-án; b) a felvételi és különbözeti vizsgálatok bármely osztályban szeptember 1-én; c) a magánvizsgálatok a VIII. osztályban szeptember 1-én, az I—IV. osztályban szeptember 4-én, az V—VII. osztályban szeptember 5-én. Az igazgatóság.

Fenyegető kutyavész Debrecenben.

Felholtra mart gyermekek.

Vérergző veszett kutya.

Fenyegető kutyaveszedelem van városunkban. A Téglavetőben egy veszett kutya összemarta az összes környékbeli kutyákat. — A mezőrendőr kapitányság sürgősen intézkedett a kutyák kiirtása végett. A veszedelem azonban így is igen nagy, mivel sok gyanus kutyát rejtettek el a gazdak az irtás elől, valamint sok kutya menekült el az irtás elől. Ha most ezek bejutottak a város belterületére, könnyen átlátható, hogy milyen nagy veszedelmet csinálnak. Megfogják harapásaikkal fertőzni esetleg a debreceni kutyák legnagyobb részét.

Óriási veszedelem fenyegeti tehát ez oldalról a város közönségét. Szerencsére a kutyairtást a legnagyobb körültekintéssel folytatják tovább.

A téglavetőben és környékén mindent kiirtják, a városnak a téglavetőhöz közel eső részén veszett kutya zárt rendelnek el.

Az aggódo közönség tehát részben megnyugodhat; azonban az elővigyázatosságot a legszigorubbán be kell tartani. Nem szabad megenyegdni, hogy kicsinyes érdekek miatt az egész város közönségét általános rettegésben tarssa a veszedelem.

Az elmúlt éjjel a Téglavetőn okoztak óriási kavargást a veszett kutyák. Megmartak hat embert, közöttük két gyermeket majdnem halálra.

Az egész környéket valóságos pánik szállta meg. Nagy erős emberek, köztük egy Miskolczy ne ü rendőr mind áldozatai lettek a veszett kutyák dühének.

Rómes kiáltozás, jajveszékélés verte fel az éjjel csendjét a téglavetőben. Egy veszett kutya szabadult el és rómes dühöngést vitt véghez.

Rövid időn belül hat embert mart meg. Nem tudták elfogni és így egy nagy csomó kutyát fertőzött meg harapásával. A nagy ribillióra Miskolczy Mihály közrendőr sietett elő. Kötelességjeljesítésének azonban ő is áldozatul esett. Leakarta ütni kardjával a kutyát, az azonban mielőtt még védekezhetett volna, iszonyuan összemarta.

A kötelességjeljesítésnek az áldozatát a többi szerencsétlenül jártakkal együtt, beszállították azonnal a „Pasteur”-féle intézetbe — még az éjjeli vonattal. A két megmart kis gyermek állapota nagyon veszélyes, mivel a veszett kutya torkukat is megharapta.

A borzalmas szerencsétlenségnek csakhamar híre futott az egész városban. Mindenütt általános volt a rémület, mivel azt hitték, hogy a veszett kutya veszedelem tovább fog terjedni. Megnyugtattjuk a közönséget, hogy a nagyobb veszedelemről nincs mitől félni, ha csak a véletlen nem hoz valami fordulatot. Ha a veszett kutya zár alatt levő környékről elmenekült volna — úgy nagy bajnak lenne a kuforrása. Ez azonban előreláthatólag nem fog bekövetkezni.

A nagy kutya veszedelemből szép tanúságot vonhatunk le. A mezőrendőrkapitányság által ujonnan behozott kerületi zárrendszer tarthatatlan. Ideje lesz tehát ezt már egyszer feladni! Ami jó Budapesten, az nem jó Debrecenben, ennek a következménye részben a tegnapi szerencsétlenség is.

Vitriol-dráma az utcán.

Végzetes szerelem.

Levitriolozott ügyvédjelölt.

(Saját tudósítónktól.) Nagyon sokan ismerik Debrecenben Kapéri Béla ügyvédjelöltet. Debreceni származású és itt is katonáskodott. Legutóbb Nagyszalontán volt ügyvédi irodában. Vele kapcsolatban most borzalmas esetről értesít nagyszalonta tudósítónk:

Kapéri Béla ügyvédjelölt Nagyszalontán ismerkedett meg Zámory Erzsébettel, aki a Korona-kávéházban pénztárosnő. Az ismerkedésből szerelmi viszony támadt. Az ügyvédjelöltnek komoly számdéka aligha volt a leánnyal, ez azonban ugylátszik komolynak vette az ifju udvarlását.

Ezért követte is a fiatal embert mindenhol. A tavasszal a fiatal ember Debrecenbe jött önkéntesnek s ide is követte a leány. Majd mikor Kapéri a katonaságtól idő előtt kimenekült s visszatért Nagyszalontára, Zámory Erzsébet újra visszaköltözött a hajduvárosba.

Az ügyvédjelölt ekkor már ráunt a leányra s miután képpen szabadulni akart tőle. A leány elhatározza, hogy bosszút áll a hűtlen emberen. A fiatal ember lakása előtt lesbe állt. Papírba göngyölt vörös kórsót rejtett magánál teli vitriollal. Nem sok ideig kellett várakoznia, az ügyvédjelölt csakhamar kilépett a kapun. Zámory Erzsébet hozzálépett:

— Még egyszer könyörgök, végy el feleségül.

A fiatal ember haragosan válaszolt a leánynak:

— Semmi közünk egymáshoz — volt az elutasító válasz.

A kétségbeesett leány erre elővette a vitriollal telt üveget s odakiáltotta az ügyvédjelöltnek:

— Ha az enyém nem lesz, nem lesz senkié!

Az ügyvédjelölt észre sem vehette még a leány szándékát, mikor Zámory Erzsébet hirtelen az arcára öntötte a maró folyadékot. A vitriol a fiatal embert pillanat alatt rettenetesen összeégette. Balszemén, arcán, halántékán, nyakán kékes-vörös sebek keletkeztek. Kapéri Béla jajgatni kezdett. A segítségkérésre igen sokan siettek oda. Azonnal tudták, mi történt. Többen nekirohantak a leánynak s lincselni akarták.

Az összeégett fiatal embert rettenetes sebeivel szülei lakására szállították. A vitriol minden helyen, ahova csak ért, eitorzította az ifju arcot. Balszemét kiégette, bal arcáról és nyakáról a bőrt teljesen leégette. Ha komplikációk állnak be, az ügyvédjelölt életével fizeti meg a szerelmi kalandot.

A merénylő leányt, ki maga jelentkezett a rendőrségen, letartóztatták.

A Tisza habjai között.

Egy debreceni diák kalandja.

Halálugrás a hidról.

Könnyen életével fizethette volna meg a vakmerőségét egy debreceni diák, aki csupán a véletlennek köszönheti, hogy el nem temették örökre a Tisza hús habjai, örökre mély hullámsírjukba.

A kalandos természetű diák, aki tavaly végezte itt az iskoláit, jelenleg Budapesten tanul. Azaz, hogy most élvezi az aranyszabadság gyönyöreit. Kalandos természete mindig valami különös dologra vonzotta. Legutóbb gyalog tervezett nagyobb kirándulást Tiszához. Több ismerőse csatlakozott hozzá és így nagy társaság élén mentek fürödni a hús habok között.

A multság csónakázással vette kezdetét. Amint a hid alá értek, többen megje-

gyezték, hogy nem volna jó a magas hidról leugrani. A debreceni diákot nem hagyta el az ősi virtus, megakartá mutatni, hogy mit tud.

És mivel kitűnően uszott, azt gondolta, hogy könnyen megoldhatja az ugrás problémáját. A többiek természetesen mit sem adtak reá. Sőt még kigunyolták, hogy nem által ilyeneket beszélni. Hiszen lehetetlenség a hidról leugrani. Valóságos istenkísértés még csak beszélni is róla.

De nem is kellett több a mi diákunknak! Kijelentette, hogy állja a szavát. Természetesen senki sem akarta elhinni. Papp József ezután egész nyugodtan a partra evezett, levetkőzött és felment a hidra. A többiek azt hitték először, hogy még mindig tréfal, de most már rémülve akarták meggátolni az ugrást.

Csakugyan, a hid borzasztó magas volt és elszédül a tekintet, amíg leért a folyam tükrehez. Mindez nem riasztotta vissza Pappot. Nem adott mit sem az alatt kiáltó zókra sem.

Hirtelen elhatározással levetette magát a mélybe. A többieknek egyszerre elhalt ajkukról a szó. Bámulva nézték a rémes halálugrást. Mindenkinek megfagyott ereiben a vér. Egy iszonyu zuhanás — és hosszú, kínos várakozás. A víz végre felvetette a fiút, akit felholtan húztak ki a vízből. Nagynehezen sikerült csak magához téríteni. Aligha fog többet vállalkozni ilyen merész ségre.

A legérdekesebb a dologban az, hogy pár évvel ezelőtt hasonló ugrás történt azon a hidon. De az akkori halálugrás szerencsétlenebb volt. A víz teljesen felhasította a gyomrát és zsigereit.

Krónika.

Rendőri riportok.

A megnem alakult zenekar.

Keservesen panaszkolta el szomorú sorát Rácz András hadházi cigány. Közösen határozták el az ottani cigányokkal, hogy zenekart alakítsanak. Szerződést is kötöttek, amelyet Berki Lajos primás is aláírt.

Időközben megbánta Berki, hogy Ráczal és nyolc társával egyezsége lépett. Szerette volna felbontani a szerződést. — Ezt azonban meglehetősen önkényesen tette. Egyszerűen szétépte a szerencsétlen, kenyér nélkül maradt cigányok előtt az aláírásával ellátott szerződést. — Meglehetősen kurtán, röviden bánt el tehát a szerződéses társaival.

A becsapott cigányok most Rác Andrásal az élükön okirathamisításért jelentettek fel Berki Lajost.

Aki mindent megiszik.

Az alkoholizmus már Noé apánk óta mindig megköveteli a maga áldozatait. Keservesen volt kénytelen ezt tapasztalni K. Jánosné, akinek a férje nagy barátja mindenféle italnak. Sőt nagyon is nagy barátja — annyira nagy barátja, hogy már mindezt megitta.

Házát, földjét, állását — legutóbb felesége varrógépét is a zálogba csapta, csak hogy áldozhasson átkos szenvedélyének, a melytől nem tudott megszabadulni.

A szegény asszonyt nagy fájdalommal érintette varrógépének az elveszte, mivel evvel kereste meg gyermekei kenyerét. Mikor férjének ezt a szemére vetette, a férj iszonyu dühbe gurult. A dühös embernek rendesen nincs igaza, úgy most sem volt. Iszonyuan elverte a szerencsétlen asszonyt, aki feljelentést tett ellene a rendőrségen.

Az öröklő feleség.

Multságos esetnek volt a színhelye tegnap a debreceni rendőrség panaszfelvételi szobájában. Egy szerencsétlen férj panaszkolta be hű len feleségét, aki rutul cserben hagyta, mivel örökölt.

Az örökség alapján megváltoztatta a

különbön derék asszonyt. Az a pár ezer forint „felnyitotta a szemét”. — Kezdte észrevenni, hogy a férje nem hozzá való. Egyre zsembéskedett, veszekedett, türethetlenné téve a szegény férj életét, aki a legkevésbé volt hibás a felesége öröklési ügyében.

A feleség egy szép napon azután megszökött, magával vivén nemcsak az örökséget, hanem még azt is, amit közösen szerettek.

A férj — aki különben nagyon derék, becsületes hivatalnok — feljelentést tett a rendőrségen a szökevény feleség ellen. — Ott azonban bajosan orvosolhatják a férj baját.

Chewreaux és Box-bőr

NŐI CIPŐK

Magas szárral.

Párja:

10 K.
15 K.

Kizárólag

Mandel Lipót

cégnél.

Hírek.

— Nyilatkozat egy nyilatkozatra. Kovács József polgármester, Vecsey Imre v. főjegyző, Oláh Károly v. tanácsos és Aczél Géza főmérnök aláírásával egy nyilatkozat jelent meg lapunk egyik legutóbbi számában, amelyet készséggel közreadtunk, de azzal a kijelentéssel, hogy az ezen nyilatkozatra vonatkozó megjegyzéseinket később fogjuk megtenni. A hétfői mozgalmas városi közgyűlésre vonatkozó s hozzánk fenti aláírásokkal beküldött nyilatkozat egyik része így szól:

„ paktumról szó sem lehet s csak oly irányu nyilatkozat tételt, hogy ha a szervezeti szabályzat hétfőn letárgyalatik a mi részünkről nem lesz akadálya annak, hogy a fizetésrendezési része a szabályzatnak néhány nappal később tárgyalassék” Feltűnő betűkkel emeltük ki a nyilatkozat eme részét, miután a nyilatkozók ezzel a mi állításainkat erősítik meg. Elismerik ugyanis, hogy a tisztviselői kar részéről ilyen nyilatkozat tételt, amely nyilatkozatban lefektetett megállapodáshoz azonban a tisztviselői kar egyetlen tagja sem maradt hű. Ami Márton Imrének a közgyűlésen tett indítványát illeti, a viharos közgyűlési tárgyalások alatti izgatott hírlapírói munka nem híven adta vissza annak lényegét. Mert Márton Imre a közgyűlésen azt indítványozta, hogy a szervezési szabályzat tárgyalassék elvileg azonnal, a 216-ik szakaszig, a fizetésrendezés pedig, t. i. a 217. és következő

szakaszok tárgyalása tüzesek ki a következő hétfőre, azaz augusztus 31-ikére. E szerint Márton Imre ugyanazt indítványozta, a mit a négy aláírással megjelent nyilatkozat egyezségképen elismer. Minden ettől eltérő hírlapi közlemény téves s hogy ez így van, arról meggyőződhetett a közgyűlésnek minden jelen volt tagja. Valamint ebből meg kell győződnie mindenkinek arról is, hogy a tisztviselői kar járt el a megbeszéltek ellenére akkor, mikor Komlóssy Arthur indítványa mellett szavazott, — tehát épen arra a javaslatra, amit délelőtt ugyanők törvénytelennek nyilvánítottak, kimondván, hogy a *fizetésrendezés* tárgyalásának első helyen s a *szervezeti szabályok* tárgyalása azután következék. Ezzel megszügezték azt a megbeszélést, amelyet nyilatkozatukban is elismernek, bár nem mint *paktumot*, de együttes megállapodással hozott *nyilatkozatot*. Hát hogy minek nevezik a megállapodást, paktumnak, vagy nyilatkozatnak az mellékes, de hogy *ígéretüknek* nem álltak helyt: az bizonyos és a közönség elbíráhatja, hogy melyik részen áll a igazság. — Itt megjegyezzük meg, hogy *Roncsik Lajos* főszámvevőnek ama a lapokban köölt állítólagos nyilatkozatában nem hiszünk, hogy ugyanis a fizetésrendezés miatt csak két százalékkal emeltetnék a pótdó. Mójában lett volna a főszámvevőnek a közgyűlés színe előtt megtenni ezt a nyilatkozatot, de nem tette meg, mert nem is tehetette meg.

— **Boczán Ferenc felgyógyult.** Még élénk emlékezetében van mindenkinek Boczán Ferenc rémes öngyilkossága, amelyhez hasonló nem igen szokott megtörténni. Néhány héttel ezelőtt borzalmas körülmények között, borotvával torkát fölmetszette, ma délben gyógyultan elhagyta a kózkórházat, ahová életbenmaradásához reménytelenül szállították be.

— **Előljárósági ülés.** A debreceni „Ipartestület“ előljárósága szeptember 3-án délután 5 órakor előljárósági ülést tart.

— **Zenekedvelők köre Debrecenben.** Vettük a következő nyilatkozatot: Mivel a napokban alakult újabb zenekedvelő egyesület (zenekedvelők egylete) felhívásában azt hangoztatja, hogy a múlt évi oly nagy sikerű s magas színvonalon álló hangversenyeket rendező „debreceni zenekedvelők köre“ csak „ad hoc“ létesült volna s hogy ez újabb alakulás folytán működését be is szüntette volna, sőt némely tulbuzgó taggyűjtő ezt nyilvánosan hangoztatja is, kötelességünknek tartjuk, a komoly zene iránt érdeklődőknek tudomására hozni, hogy az újabb egyesület a régivel nem azonos és hogy a tavaly, a közönség nagymérvű sympathiájával dicsekvő egyesület az idén még fokozottabb mértékben igyekszik színvonalát emelni. Már a világhírű brüsszeli vonósnégyessel, Csup Júlia világhírű énekesnővel megállapodásra jutott és több nagynevű művésszel tárgyalásokat is folytat. Azonkívül egy műkedvelő zenekar létesítése mellett az orkesztrális művek népszerűsítését is feladatául tűzte ki. Mivel ugy a tagok, mint a rendezőség jó része távol van, közönségünknek bővebb felvilágosítást csak szeptember hó elején a közgyűlés megtartása alkalmával adhatunk. Debrecen, 1908. VIII. 28. Kövy Lajos, dr. Láng Sándor, dr. Szenes Zsigmond, (a szervező bizottság nevében).

— **Holttest a síneken.** Ruttkáról jelentí tudósítónk: A csacai pá-

lyaudvaron tegnap reggel a sinpáron teljesen összeroncsolt férfi holttestre akadtak, akit valószínűleg egyik éjjeli vonat gázolt el. Miután a hulla a felismerhetetlenségig össze volt zúzva, személyazonosságát nem sikerült megállapítani. A csendőrség nyomozást indított.

— **Gromon Dezső állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Gromon Dezső volt honvédelmi államtitkárnak még nem régen aggasztó állapota az utóbbi napokban lényegesen javult. Ma három órát ágyon kívül töltött. Közérzete kielégítő és izületi gyulladása csaknem teljesen elmúlt. Csak testi gyengesége kívánja meg, hogy még néhány hetet részben ágyban töltsön. Az orvosok remélik, hogy a beteg rövid idő alatt a rekonvaleszcencia állapotába jut.

— **Egy uri család tragédiája.** Körülbelül egy esztendeje annak, hogy az egész város rokonszenvvel mellet eltemették Szántó Józsefet, a „Hajdumegyei Népbank“ szinpatikus főkönyvelőjét. Szivbaj vitte a sirba. A temetésen feltűnést keltett Szántó Béla pécsi daliás honvédhuszár kapitány, az elhunyt testvérbátyja. Őt is szivbaj gyötörte már ekkor is. „Nemsokára utána megyek az öcsémnek“ — mondogatta, és jóslata be is teljesedett. Szántó Béla nem birta tovább gyógyíthatatlan betegségét. Szíven lőtte magát. A tragikus sorsu Szántó családnak ő az utolsó áldozata, amennyiben már egy viruló huga öngyilkos lett, ugyancsak e családi baj miatt. Most az özvegy édes anyja egyedül maradt mély fájdalommal. A tragikus végű család iránt — akiket szivök ölt meg, általános a részvét.

— **Munkában a rendőrség.** Sikerült fogást csinált ma Dobos József rendőrbiztos. Egy nagyszabású betörés tettesét fogta itt el, aki kirabolta Nyiregyháza egyik nagykávéházat. Munkácsi Gyula hely- és foglalkozás nélküli pékségéd a furfangos betörő, akinek sikerült a szemfüles (?) rendőrségünket kijátszani. A nagyszabású betörést a lefolytatott péklegény e hó 16-án este 7 és 8 óra között követte el, amíg a kávécsaládjával együtt vacsorázott. Körülbelül nyolcezer korona értékű ékszereket és készpénzt lopott el. Ma reggel Szabó István rendőr, aki a Piac-utcán állott őri, egy gyanus fiatalembert fogott el. Dobos József biztos határozottan felismerte a betörőt és beki-sérte a bünygi osztályra, ahol kezdetben tagadta, hogy ő a betörő, de később beis-merte. Ékszeret nem találtak nála és pénz is csak néhány fillér volt a zsebében. A betörő elfogatását nyomban táviratilag közölték a nyiregyházi rendőrséggel.

— **Az öngyilkos ápolónő temetése.** — A titokzatos ókból öngyilkossá lett Fekete Róza kórházi ápolónő holttestét ma délután temették el óriási részvét mellett a kórház halottasházából, ahol a tömördek virággal, koszorúkkal felhalmozott, de egyszerű ravatala volt. A tragikus halállal elhalt ápolónő a Péterfia-utcai temetőben helyezték örök nyugalomra. — Levitte tehát sötét titkát a feledés és enyészet honába.

— **Halálozás.** Mély fájdalomtól megtört szívvél tudatjuk felejtethetlen jó fiunknak, testvérünknek, unokánknak, unokatestvérnek és rokonnak ifj. Ménes Istvánnak folyó hó 27-én reggel 8 órakor, életének 17-ik évében, 6 napi súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 28-án délután 5 óra-

kor fognak a ref. egyház szertartása szerint a Bethlen-utca 59. számú házunktól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Péterfia-temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, barátainkat és ösmerőseinket szomorodott szívvél meghívjuk. Debrecen, 1908. évi aug. 27. Áldás és béke poraira! Bánatos szülei polgár id. Ménes István és neje Szilágyi Zsuzsanna. Testvérei Mária férjével polgár Bozsó Andrással. András, Zsuzsika, Ferike és Katica. Nagymamája id. öz. polgár Ménes Andrásné. Öz. polgár Erdélyi Ferencné. Nagynője Keeskés Erzsébet. Nagybátyák polgár Ménes András nejjével Balogh Sárával, polgár Ménes János nejjével Molnár Zsuzsánnával és gyermekeivel, polgár Ménes Mihály nejjével Lőrinci Eszterrel és gyermekeivel, id. polgár Bozsó András és gyermekei. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly tem. intézete rendezi.

— **A vadházasság vége.** Somogyi Kálmán gőzmalmi munkás már régen él vadházasságban Ádám Ferenccel. A viszony azonban nem hozott rá áldást, a menyiben folyton torzsolkodtak, civakodtak. Most a „férj“ jelentette fel Ádám Ferenccel, aki megúván a folytonos veszekedést, megugrott a „férj“ oldala mellől — de magával vitte 350 koronáját. A rendőrség megindította az eljárást a hűtlen „feleség“ ellen.

— **Háziszarka.** Klein Mór, József kir. herceg-utca 41. sz. alatt lakó kereskedőtől Varga Viola nevű cselédje tegnap reggel körülbelül kétszázötven korona értékű ékszer és ötvennyolc korona készpénzt ellopott és megszökött. Botos András a pályaudvaron elfogta a tolvaj cselédet, akit nyom-ban át is adott a kir. ügyészségnek.

Iskolai táskák, tenta tartók, fésülködő tükrös dobozok, fésük, hajtük, ruha, haj és fogkefék, a legolcsóbban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. sz.

Vasuti katasztrófa Szegeden.

Égő vonat.

Sok sebesült.

Zsombolyáról jelentik nekünk: Tegnap este Szőreg állomáson a Szeged felől jövő tehervonat beleszaladt az előtte álló nagybecskereki tehervonatba. Hét kocsi teljesen összezúzódott és a kocsikban szállított petróleum tüzet fogott, mitől az összetört kocsik porrá égtek. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a semafor a szomszéd sinpáron lévő vonatok részére tilosra volt állítva, az induló becskerekire pedig azt hitte, hogy tilos van jelezve és nem indult el. A következő szegedi vonat a váltóór tudván, hogy a becskerekinek el kellett indulnia, ugyanarra a sinpárra engedte s ez beleszaladt a nagybecskerekibe. A forgalmat késéssel bonyolítják le.

Ugyanerről a szerencsétlenségről Szegedről a következő jelentést kaptuk: Éjjel egynegyed 1 órakor Szőreg állomáson a Temesvárról jövő gyorstehervonat összeütközött a Szegedről menő tehervonattal. Mindkét mozdony és teherkocsi összetört.

Az egyik kazán az összeütközés következtében felrobbant és a kocsik meggyuladtak. Sok teheráru

elégett. Egy mozdonyvezető és fűtő súlyosan, a vonatot kísérő személyzet közül pedig többen könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Szegedről segélyvonatot küldtek Szőregre. A közlekedés megszakadt. A keleti expresszvonat Temesvár felé reggelig Szegeden vesztegelt és a személyvonatok sem közlekedhettek.

A szerencsétlenséget állítólag hibás váltóállítás okozta.

Távirat és telefon.

A kormány szociális tervezete.

Négyezer munkaház.

Budapest, augusztus 27. A kormány nagyfontosságú és előre be nem látható jelentőségű szociális tervezetét a legrövidebb idő alatt végre fogja hajtani. — Egyelőre négy ezer munkaházat épített. A pályázati feltételek már el is készültek. Nagy ösztöndíjjal fogják jutalmazni, aki a kérdést a lejjobbban megoldja.

A győri mandátum.

Győr, augusztus 27. Nilbert képviselő elhalálásával megüresedett mandátumra Hlatki Schlicher Lajos műépítést jelölték.

Nagy sikkasztás.

Zágráb, augusztus 27. Az „Osztrák-Magyar-Bank“ kárára óriási sikkasztással a Krámer fivérek gyanúsítják, akiket már előzetes lefolytatásba helyeztek. — Hogy mennyit sikkasztottak, azt még eddig pontosan megállapítani nem lehetett.

Kiamil pasa lemondása.

Berlin, augusztus 27. Konstantinápolyból jelentik: Híre jár, hogy Kiamil pasa, a jelenlegi nagyvezér még a parlament összeülése előtt lemond állásáról. — Ez a hír elég valószínű, mert Kiamil pasa nyolcvan éves és agykora miatt többé nem képes hivatalának eleget tenni.

A testőrzővonalat eltávolították a Yıldizioszkban levő kaszárnyájukból és a hadügyminisztériumban Stamból városnegyedben levő kaszárnyájukba helyezték át. Ezzel eltávolították a szultán közeléből a legtipikusabb csapatot. Ujabb csapatáthelyezések is várhatók.

Az a hír, hogy az ifju-török bizottság programjában a szenátus eltörlése is benne foglaltik, nem felel meg a valóságnak. Ez kitűnik abból is, hogy a bizottság tagjai a párt több hivatásos szenátorai állásokkal kínálták meg.

A kormány pár nap előtt az Ottománbanktól 200,000 török fontot, a Dohányjövendékből 100,000 török font előleget vett fel. Összesen a kormány eddig 600,000 török fontot kért kölcsön.

Krivány megszökött.

Arad, augusztus 27. A nagyváradi kir. tábla tudvalévőleg vád alá helyezte Kriványt, mert a feleségét megakartá ölni. Most kitűnt, hogy Kriván eltűnt Aradról és sehol sem található. Rokonai az állítják, hogy Berlinben van.

A matokkól trónváltás.

Madrid, augusztus 27. A Princesa de Asturias cirkáló az Estramadura fölvaltására Cadixba indult.

A tengerészeti miniszter kijelentette, hogy ha a körülmények szükségessé teszik, egy újabb hadihajót fog a marokkói vizekre küldeni.

Köln, augusztus 27. A Köln Ztg. jelenti Tangerből, hogy Muley Hafidot Mazaganban is kikiáltották szultánnak.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén.

76

Ali pasa eléjük jött:

— Már azt hittük, eltévedtetek. Apád már aggódott érted, kisasszony, — mondta. — Csak pihentem, válaszolt zavartan a lány.

— Gyerünk a többiekhez, ajánlotta Ali előresietve s utána mint két bűnös, úgy sompolygott a két ifju, egy kukkot sem szólva egymáshoz.

— Nagyon aggódtam, kis lányom, hogy nem-e tévedtél rossz utra — szólt az őrnagy lányának, míg kezével simogatta fejét.

— Nem, nem, apám — szólt a lány újból zavartan. Csak leültem utközben, hogy kissé megpihenjek.

— Nem kellett volna félned, őrnagy uram, vágott közbe a vezir, — én is a kisasszonnyal voltam.

Ali pillája alól nézte a vezirt és önkéntelen fölnevetett. Nem nehéz eltalálni, mit gondolt.

A társaság a füre ült és csillapítá éhét a sülttel. Jól esik, ha tiszta szabad levegőn, derült égbolt alatt, vidám társaságban étkezhetünk. Ez ritka élvezet az éhes embernek. A vezir társasága is jó ízűen fogyasztotta az izes eledelt és szomját forrásvízzel oltotta. Mert az igazi mohamedán nem iszik se bort, se pálinkát, semmi részegítő italt a mit tilt a próféta könyve, a korán.

Napszállat előtt hazatértek a vadászok Travnikba.

Husszein feledte az egész világot. Csak a szerelmének élt, mindennap vele töltvén több órát.

Vidaics Ali nem szívesen nézte ezt a szerelmeskedést. Sokszor mondta Zlatarevics bégnek, hogy Husszein vesztére jött Travnikba ez a keresztény lány.

— Az országban nagy a rendetlenség, ellenségeink nem érzik Husszein kezét s mindennap vakmerőbbek. A szultán fermánjának híre sincs. De ő semmivel sem törődik csak a fiatal pogány lány szerelmével. Mig az itt van, addig vitézi embernek semmi dolga itt — mondta.

Egy nap így szólt Husszeinhez.

— Testvér, elhagylak egy kis időre.

— És hová szándékozol? — kérde ez.

— Zvornikba. Huz a szívem a fiamhoz.

— Hát erigy. Utközben Gradácsba is benézetsz, hadd lásd, hogy áll ott a világ.

Kevéssel ezután a barátok elváltak egymástól.

Harmadnapra Ali távozása után fiatal ferenczerendi barát érkezett Travnikba, Raguzából. Smijics Márián. Ez két év előtt a Száva mentén utazva megismerkedett Husszeinnel, aki módfelett megszerette az ifju szerzetest, tudományossága és nyílt esze miatt.

Fráter Márián volt az, aki huszonkét év mulva bosnyák püspök lett. Tanulmányait Zágrábban, Magyarországon, Bolognában és Rómában végezte; sokat utazott és sokat tapasztalt.

Husszein élvezettel hallgatta elbeszéléseit a külföldről és szavait hiven megőrizte emlékezetében. Azért most örvendett nagyon, hogy két év multán váratlan viszontláthatta a barátot. Eppen akkor Vidacs és Zlatarevics is nála voltak.

— Isten hozott fráter Márián — szólt a vezir vidáman, Gyere, ülj mellém és beszélj el honnan jössz és mi újságot hoztál nekünk: A szerzetes melléje telepedett a vezirnek, aki bemutatta a társaságnak.

(Folyt. köv.)

Iskolás-

gyermek részére, kész fehérneműk zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyterítők legnagyobb választékban s legjutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászoni- és kelengye-üzletében

Derecen, Kossut-u. 9.

Eladó

egy db POLKE-féle 4 lóerejű

légszesz-motor

teljes felszereléssel együtt. —

Értekezheti Debreczen sz. kir.

város könyvnyomdájában, ahol

a motor üzemben megtekinthető.

Bankegyesület

részvény társaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudóstító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B. pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptár-jegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Német szóra

fogad gyer-
o mekeket o

BUCHALLA ERVIN

tanító Szomolnokon
Szepes vármegyében.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesoban és szakszeruen készít vil-
lamos villágítási- erőátviteli berendezé-
seket, házi és magán telefonok, villany-
csengők berendezését és évi jókarban
tartását, valamint minden e szak-
mába vágó legkomplikáltabb munkát.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető
találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas
készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az
egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos
védelem alatt, általunk eszközöltetnek, illetve meg-
keresetetnek.

Ugyszintén minden szabadalomjogos és szaba-
dalomműszaki ügyekben költségmentesen adunk fel-
világosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur
Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freie-
stasse 32.

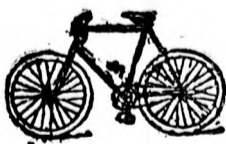
Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak
eszközlése és értékesítésére az összes országokban.
A kérdések duplaportóval látandók el.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15.
félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39.
Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi
rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus
dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orr-
csipetők 3 koronától feljebb. Színházi
és távcsövek minden kivitelben dus vá-
lasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek
állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-
ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket,
mindennemű mechanikai készülékek javítását,
vas- és fémestergályozást, zománcolást, nicke-
lezést és az összes e szakmába vágó mun-
kákat szakszerűen és pontosan készítjük.

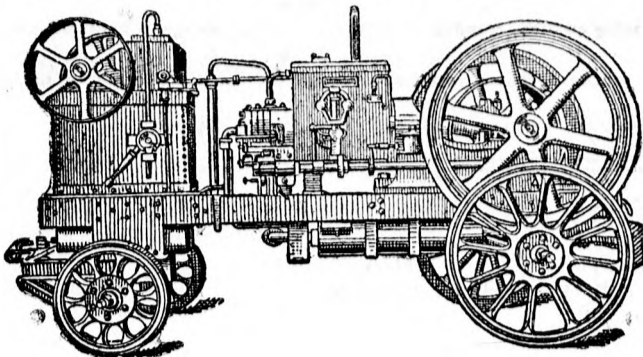

Galler és Németh

Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és kocsz tüze-
lésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az
Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. kép-
viselője. Iroda Debreczen, Plac-utca 77. szám
(az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Villágítási berende-
zéseket, lakások, üzletek és egyéb
helyiségek részére a legszolidabb ki-
vitelben erőátviteli motorberendezése-
ket. Nyomdák, műhelyek, szivattyuk
stb meghajtására a leghasznosabb kivi-
telben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilá-
rokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket.
iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat,
Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faj-
szőlővel beültetve közel a
városhoz. — Értekezhetni:

Vályi Nagy Gusztáv ügy-
véddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágyák!
Szárított feká és szárított ser-
téstrágya! Elsőrendű szőlő-
trágyák waggonszámra leg-
jutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, wag-
gonszámra 1-3 évre, kötésre
vásárolható.

Bankosztály!

Törlesztéses, kötvény és
váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az
idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az **idegbeteg** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen
időelötti gyöngö szervezetnek, vagy **idegbeteg** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az
időelötti idegesség, a túleröltetés, a túlmunkásság, kicsapongás stb. következménye és
beteggé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletnek, mint **ótvágytalanság**
feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérői az időelötti ideggyön-
geségnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-
korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-
lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére: **Hirschen-Apotheke, Wien VII. West-
bahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu
Friedrichstrasse 48.**

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY.

(STEIERORSZAG.)
Nyári évad: **Május 15-től okt. 1-ig.** — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szívizom betegségei,
idegbajok, rekonvaleszcencia. — **Gyógyszerek:** Inhalációs és pneumotherapia, szén-
savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johanns-kut, Klausenforrás.
— **Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik** —
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

* * *
Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel esedett szó 6 fillér.
* * *
Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekezdett.
* * *
Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Ertekezhetni Szent Anna-u. 32.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Ertekezhetni özvegy Cseresznyés Ferenénél ugyanott.

Jámbor Zsigmond kárpitos, szalagarnitúra behuzást, diványokat, matracokat, javításokat jutányosan vállal. (Rákóczy) Meszena-utca 2. sz.

8600 forintra becsült jövedelmező ház megvehető 3500 forinttal. Cim a kiadóba.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varróknak pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Ertekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Gázszterek jutányos árban eladók. Arany János-u. 2, II. em.

Dr. KARDOS SAMU és Dr. GÁBOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Legjobb anyaggal, legolcsóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, ivólámpákat, izzólámpákat, költségvetést díjtalanul

FÖLDVÁRI L.

Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon díszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Elköltözés miatt, egy szoba konyha azonnal kiadó. Török Bálint-utca 14. szám.

Ösemegeszőlő Kálmánhegy Mórné „Katalin” telepén (ezelőtt Vadász-telep) kilója 16 kr. Házhoz szállítva 5 kilótól 18 kr. Városi árusítás Batthyányi-u. 14. Telefon 192.

Kereslet.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Teljes ellátást keresek (kóser kosztot és különbejárati szobát) két gimnazista fiam részére intelligens izr. családnál. Egyik fiú 16, a másik 17 éves. Cim id. Kohn Márton Komádi Biharm.

Ügyes és szolid varróleányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Első segéd alkalmazást nyer azonnali belépésre Rosenfeld Lajos rőfös, női és férfi divat üzletében Erőhályfalván. Jó megjelenésű ügyes elárusító előnyben részesül.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvérdősséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál Villágitótestek, csillárok és szerelvények **dua** választóka.

Telefon szám: 568. 1063

Intézeti fehérneműek

előírás szerint. — Matracok — paplanok — ágyhuzatok — Flanell takarók — esőernyők — gallérok — nyakendők — zsebkendők — harisnyák

Dorogán és Somossynál

Debreczen,

* * Kistemplombazár. * *

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő jó mosó

zefirek

métere

17 és 19 krajcárért lesznek elárusítva. 3

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. Orvosilag ajánlva.

Üdit, gyógyít.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence időült hurutjainál, huygkő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásúnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Debreceni főraktár Grünberger és Gíűők cégnél.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.